

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA
Direcția generală juridică

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

23 ianuarie 2017

QJ8 nr. 23

AVIZ

**la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
Legii nr.1260-XV din 19.07.2002 cu privire la avocatură
(nr.513 din 30.12.2016)**

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.780-XI din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, și expune următoarele.

I. Evaluarea generală

1. Proiectul legii pentru modificarea și completarea Legii nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (*nr.513 din 30 decembrie 2016*), a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați. Acest fapt corespunde prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996.

2. Obiectivul general al proiectului respectiv este înlăturarea lacunelor legislative în privința incompatibilității profesiei de avocat, modificarea normelor susceptibile de interpretări duble, precum și ajustarea acestora la noile relații sociale și la evoluțiile progresului tehnico-științific.

3. Scopurile proiectul de lege dat sunt următoarele:

- a) completarea condițiilor speciale de accesare în profesia de avocat, și
- b) stabilirea expresă și clară a activităților incompatibile cu profesia de avocat, dar și extinderea listei activităților compatibile cu profesia de avocat.

4. Considerăm important de a avea în vedere faptul, că conform cerințelor art.21 din Legea nr.780/2000 și art.49¹ din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996, dar și a prevederilor Legii nr.239 din 13.11.2008 cu privire la transparența decizională, proiectul de lege dat urmează a fi supus avizării și

consultării publice obligatorii, inclusiv în cadrul asociațiilor obștești ale persoanelor fizice și/sau juridice, și uniunilor profesionale ale avocaților.

5. Este de menționat, că în Parlamentul RM se află în proces de examinare două proiecte de legi pentru modificarea și completarea Legii nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (*nr.198 din 05 mai 2016 și nr.513 din 30 decembrie 2016*)

Astfel, considerăm că proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (*nr.198 din 10 mai 2016*) supus avizării, necesită a fi ulterior comasat într-un singur proiect de lege cu proiectele susmenționate, pentru examinare conformă a acestuia în Parlamentul RM, în conformitate cu prevederile art.56 alin.(5) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, care prevede, că *"dacă sunt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect"*.

6. Cu titlu de informare, remarcăm că conform concluziilor din Raportul "Progresul reformelor în avocatură în contextul reformelor în justiție" realizat de Asociația "Promo-LEX" cu suportul Fundației Est-Europene în a.2016¹, monitorizarea progresului reformei în avocatură în contextul reformei în justiție a evidențiat mai multe aspecte importante care țin de subiectele abordate în proiectul legii *nr.513 din 30 decembrie 2016*, printre care reținem următoarele:

a) Cadrul juridic național cu privire la reformarea avocaturii este unul conform standardelor internaționale cu privire la profesia de avocat. Cu toate acestea, Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură urmează să fie ajustată pentru a asigura și garanta independența profesiei de avocat și stabilirea regulilor clare legate de accederea în profesia de avocat, în special pentru judecători, procurori și alți subiecți;

b) Uniunea Avocaților este implicată activ în procesul de consultare publică a actelor normative. Secretariatul Uniunii Avocaților informează avocații despre posibilitatea expunerii opinilor vizavi de proiectele de acte normative care se află în proces de examinare/consultare. Totodată, practica actuală² arată/denotă, că corpul de avocați nu a fost informat despre acțiunile avocaților delegați în cadrul grupurilor de lucru și nici odată nu au fost solicitate contribuții sau documente relevante din cadrul grupurilor de lucru care nu au fost supuse procesului de consultări publice.

Un alt aspect ține de faptul că conform prevederilor Hotărârii Guvernului RM "cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară" nr.1345 din 24.11.2006, în vederea corelării normelor de

¹ Asociația "Promo-LEX". Raportul "Progresul reformelor în avocatură în contextul reformelor în justiție". https://promolex.md/wp-content/uploads/2016/12/web_Raport_Promo-LEX_Avocatura_draft.pdf

² Vezi Raportul "Progresul reformelor în avocatură în contextul reformelor în justiție" realizat de Asociația "Promo-LEX" cu suportul Fundației Est-Europene în a.2016

drept naționale cu cele europene au fost realizate anumite acțiuni din Planul de acțiuni cu privire la Strategia de Reformare a Sectorului Justiției³, relevante profesiei de avocat și subiectului examinat în prezentul aviz. Totodată, analizând gradul de realizare a acțiunilor cu termen de realizare în anul 2016 și cele restante din anul 2015, pot fi constatare următoarele acțiuni la subiectul dat nerealizate până în prezent, și anume:

- a) Acțiunea 3.2.4. Stabilirea unor criterii clare și transparente, bazate pe merit de accesere în profesie;
- b) Acțiunea 4.2.1. Uniformizarea și detalierea standardelor pentru toți actorii din sectorul justiției, inclusiv pct.2. Elaborarea unor îndrumări detaliate privind aplicarea codurilor de etică profesională;
- c) Acțiunea 4.1.4. Reglementarea clară a comportamentului judecătorilor, procurorilor, ofițerilor de urmărire penală, avocaților și executorilor judecătoreschi în raport cu alte persoane în scopul combaterii actelor de corupție; crearea unui mecanism de asigurare a comportamentului integru, inclusiv pct.4. Perfectionarea cadrului legislativ în vederea precizării marjei de discreție a reprezentanților sectorului justiției și elaborarea unui proiect de modificare a cadrului normativ relevant

II. Obiectii și propunerile de conținut tehnico-legislativ

7. Referitor la titlul proiectului de lege, constatăm că el nu corespunde conținutului proiectului de lege, or prevede doar modificări ale alin.(2) al art.10 și a art.11 ale Legii nr.1260/2002 cu privire la avocatură.

Remarcăm că necesită a se ține cont de faptul, că în conformitate cu prevederile art.25 alin.(2) și alin.(4) lit.e) ale Legii nr.780/2007 "Titlul actului legislativ trebuie să fie laconic și să exprime cu claritate obiectul reglementării", iar "În cazul modificării, completării ori abrogării mai multor părți ale unor acte legislative în vigoare, titlul va conține: b) o formulă generală referitoare la modificarea, completarea ori abrogarea unor acte legislative".

De asemenea, necesită a avea în vedere și faptul, că conform art.34 alin.(2) și (3) din legea menționată "Modificarea intervine pentru a schimba unele soluții din actul legislativ prin altele", pe când "Completarea intervine pentru a introduce soluții noi în problema reglementată de actul legislativ".

Astfel, dat fiind faptul că proiectul de lege conține doar modificări, urmează ca proiectul de lege vizat să se numească conform prevederilor exprese ale Legii nr.780/2001 "proiect de lege privind modificarea Legii nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (nr.513 din 30 decembrie 2016)".

8. Menționăm, că autorii proiectului de lege au numerotat greșit proiectul de lege examinat, care având 2 (două) modificări omite cifra 2, trecând de la pct.1. direct la pct.3., fără a se respecta cerințele art.32 alin.(4) al Legii 780/2007 privind

³ Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de Reformare a Sectorului Justiției pentru anii 2011-2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 6 din 16 februarie 2012

actele legislative care stabilește, că ”În cazul unei legi de modificare ...., fiecărui act i se consacră un articol, numerotat cu cifre romane”.

Prin urmare, art.I pct.3 necesită a fi numerotat respectiv în art.I pct.2.

De asemenea, proiectul de lege nu respectă consecutivitatea expunerii, modificarea propusă la pct.3 vizează art.10 din Legea nr.1260/2002 cu privire la avocatură., iar pct.1 vizează art.11 din Lege.

Astfel, este necesar de revizuit proiectul de lege dat, restabilind consecutivitatea expunerii modificărilor respective.

9. În conformitate cu principiile de bază ale legiferării expuse în art.4 al Legii nr.780/2001 ”*actul legislativ trebuie să corespundă principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului..*”, iar conform articolul 30 din aceeași lege ”*dispozițiile finale și tranzitorii ale actului legislativ cuprind, de regulă, prevederi referitoare la:*

a) modalitatea de intrare în vigoare și de punere în aplicare a noilor reglementări;

b) corelarea noilor reglementări cu cele din actele legislative preexistente și menținerea temporară a unor situații juridice născute sub imperiul reglementărilor preexistente;

e) obligația autorităților responsabile de a executa actul legislativ, de a lua măsurile și de a efectua procedurile necesare executării”.

Totodată, Art.II nu specifică cui va propune Guvernul aducerea actelor legislative în conformitate cu prezenta lege, dar și același termen stabilit pentru Guvern și pentru Uniunea Avocaților, lipsește Uniunea Avocaților de posibilitatea de a se conforma actelor normative ale Guvernului care vor fi emise întru asigurarea conformității legislației naționale în vigoare.

De aceia, calificând Art.II al proiectului ca un text care nu corespunde principiilor claritatei și predictibilității, se propune următoarea redacție:

”Art.II – (1) În termen de 2 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul:

a) va prezenta Parlamentului propunerii pentru aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative ce reglementează activitatea avocaturii în conformitate cu prezenta lege.

(2) În termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, Uniunea Avocaților va aduce actele sale în conformitate cu prezenta lege”.

III. Considerații de drept

10. Așadar, avocatura este un serviciu profesional, care este organizat și funcționează în baza unei legi speciale – Legea cu privire la avocatură 1260/2002, iar profesia de avocat este exercitată de un corp profesional select, care funcționează după reguli stabilite de lege și conform statutului respectiv al profesiei de avocat - statutul nr.302, care a fost adoptat de Uniunea Avocaților din Moldova la 08.04.2011.

În acest context, atragem atenția că conform prevederilor art.9 al Legii 1260/2002 fortificată de art.4 al Statutului profesiei de avocat, ”*Asistența juridică acordată de avocat trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale și procedurale și să rezulte dintr-o conduită profesională și corectă*”, cerință care obligă persoanele respective la calificare și profesionalism.

Astăzi, exercitarea profesiei de avocat se desfășoară într-un cadru organizat legal, în conformitate cu reguli prestabilite, a căror respectare este asigurată inclusiv prin aplicarea unor măsuri coercitive, rațiuni care au impus constituirea unor instituții organizatorice unitare, printre care se include și instituția accederii în profesia de avocat.

Autorii proiectului propun accederea neconditionată în profesia de avocat a unor categorii de persoane, fără a fi necesare parcurgerea stagiului profesional și susținerea unor examene de calificare în jurisprudență, fapt care în opinia noastră, necesită următoarea abordare conceptuală.

Considerăm, că rolul avocaturii în societate, dar în primul rând al juriștilor, este de a face supremația legii efectivă prin acordarea asistenței juridice calificate, de a apăra calificat drepturile și interesele persoanei, de a-i ajuta juridic și de a reprezenta profesionist interesele celor care nu au această posibilitate și calificarea necesară. În acest sens, *ab initio* accederea în profesia de jurist are loc la facultate, fapt care se finalizează cu obținerea calificativului de licențiat în drept, acordat de către Comisia de Examinare de Stat la specialitatea ”Drept” - comisie autorizată de stat prin ordinul Ministerului Educației RM. Iar deținerea specialității de *jurist*, înseamnă, că persoana deține tot complexul de competențe profesionale obținute prin instruire în domeniul dreptului, care corespund standardelor naționale și internaționale de referință, fapt confirmat de Comisia de Stat respectivă, și prin urmare de Statul Republica Moldova.

De aceia, faptul deținerii de către persoană a licenței în drept, statuează prin definiție o anumită calificare profesională, autorizată de stat, care indică o instruire profesională în domeniu, dar și dreptul neconditionat de a activa în domeniul dreptului, cu posibilitatea legală de angajare în câmpul muncii în domeniul juridic, cu dreptul de prestare a serviciilor juridice și cu deținerea respectivă a garanțiilor de stat în vederea exercitării profesiei de jurist în toate domeniile dreptului.

Pornind de la cele sus expuse, putem constata că astăzi în Republica Moldova, persoanele care sunt licențiate în drept, în mod nejustificat prin diverse restricții de ordin normativ, sunt lipsite de dreptul de a profesa ca jurist în mai multe segmente ale domeniului dreptului, precum ar fi procuratura, avocatura, notariatul, profesia de judecător și executor judecătoresc, de mediator și administrator de insolvabilitate, etc.. Fără a diminua importanța cursurilor anuale de specializare și calificare continue, considerăm că într-un mod special este redusă valoarea licenței în drept a persoanei, în cazul în care pentru accederea în anumite profesii în domeniul dreptului, este necesară încă o absolvire obligatorie a altei/altor instituții, precum și susținerea unor examene/testări obligatorii. Or, organizarea unor examene și testări

suplimentare de alte instituții, inclusiv private, nu pot și nu ar trebui să substituie examenele Comisiei de stat respective.

Considerăm, că la mod general, profesia de jurist obținută de persoană la instituțiile superioare de învățământ autorizate, nu trebuie să necesite condiționări și/sau examene speciale de calificare pentru admiterea în profesie, fiind oportune și imperativ necesare doar stagii profesionale în domeniile de referință, prestabilit legal.

Această considerație vizează și avocatura, or avocații sunt juriștii specializați în reprezentarea clienților săi în fața instanțelor judecătoarești. Iar ulterior accederii în profesie și obținerii licenței de avocat, reprezentanții acestei profesii sunt obligați să-și mențină permanent nivelul său înalt profesional prin participarea la cursuri de instruire și perfecționare, pentru a asigura o calitate cât mai înaltă a serviciilor juridice de reprezentare prestate clienților săi.

Este de reținut, că *"Carta principiilor fundamentale ale avocatului european"* (Carta CCBE)⁴, enumeră 10 principii care guvernează avocatura: independența și libertatea de a apăra și consilia; secretul profesional; evitarea conflictelor de interese; demnitatea, onoarea și probitatea; loialitatea față de client; tratamentul echitabil al clientului în ceea ce privește onorariul; competență profesională; respectarea colegilor de breaslă; respectul față de supremația legii și buna administrare a justiției; autoreglementarea profesiei. Anume aceste principii, fac parte și din normele deontologice în Republica Moldova, care sunt incorporate în Codul deontologic al avocaților din Republica Moldova.

Totodată, atenționăm faptul, că principiul condiționării accederii în profesia de avocat nu este de regăsit în principiile fundamentale ale avocatului european, sugerând autorilor proiectului expunerea cuprinsului art.10 alin.(2) al Legii nr.1260/2002 în următoarea redacție: *"Sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care dețin licență de drept și au cel puțin 10 ani vechime în muncă în domeniul dreptului"*.

Concluzionând, considerăm că această inițiativă legislativă, ar putea fi un început de bun augur pentru a reforma respectiv domeniul dreptului, oferind cetățeanului acces la o piață națională dezvoltată a serviciilor juridice de calitate, și concomitent, protejând drepturile persoanei la practicarea profesiei de jurist în oricare segment din domeniul dreptului național.

11. La nivel conceptual, proiectul legii pentru modificarea și completarea Legii nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (*nr.513 din 30 decembrie 2016*) este în corespondere cu prevederile Constituției RM, în special ale art.1 (*Statul Republica Moldova*), art.4 (*Drepturile și libertățile omului*) art.26 (*Dreptul la apărare*) și art.55 (*Exercitarea drepturilor și libertăților*).

Modificările propuse de autori, creează posibilități suplimentare la compartimentul apărării și protecției calificate a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în Republica Moldova, or autori proiectului de lege vin cu propunerile care urmăresc un scop legitim, cum este cel de înlăturare a lacunei

⁴ Consiliul Barourilor Europene (CCBE). "Carta principiilor fundamentale ale avocatului european". http://uniuneabarourilor.ro/fisiere/file/international/Carta%20principiilor%20fundamentale%20ale%20avocatului%20european_2007.pdf

existente în legislația cu privire la avocatură, care îngrădește nejustificat accederea în profesia de avocat a persoanelor care au *de jure* statut de parlamentar, au experiență în domeniu de minim 10 ani, și în a căror atribuții funcționale intră sau au intrat crearea normelor de drept și/sau interpretarea normelor de drept.

Susținând conceptual proiectul de lege vizat, considerăm că la prima etapă, în categoria persoanelor date (deputați actuali și foști deputați), ar putea fi incluse și persoanele calificate din cadrul comisiilor parlamentare, a Secretariatului Parlamentului RM (persoane cu funcții publice parlamentare de conducere și de execuție, calificate în domeniul dreptului) și alte categorii de funcționari publici din alte instituții guvernamentale, care fiind licențiați în drept, își exercită funcțiile și elaborează norme de drept, efectuează expertiza proiectelor de acte normative, întocmesc avize consultative în vederea aplicării uniforme a legislației naționale, dețin experiență în jurisprudență, activând o perioadă de minim 10 ani în domeniul dreptului. De aceia, prin analogie cu practica României⁵, statuarea definiției de funcționar/expert parlamentar în legislația națională și recunoașterea dreptului de a obține licență de avocat, etc.. în condițiile legii, ar restabili drepturile acestor categorii de persoane prin recunoașterea calificării lor profesionale, și respectiv, a capacitaților de reprezentare în instanțele de judecată.

Totodată, este de reținut, că pentru categoriile date de persoane – funcționari publici și experti parlamentari, condiționarea accederii în profesia de avocat cu parcurgerea unui stagiu profesional și a unor examene de calificare, în fapt, diminuează notorietatea activității desfășurate de ei în plan profesional, atentând în cazurile respective concomitent, și la statutul notoriu propriu-zis deținut de persoanele date, și respectiv șirbind din imaginea publică atât a corpului parlamentar, cât și a statului Republica Moldova.

În aceeași ordine de idei, considerăm necesar de a menționa, că abordarea europeană a noțiunii de funcționar public parlamentar (expert parlamentar) include în această categorie toate persoanele licențiate în drept și abilitate, conform statutului de funcție și reglementărilor de rigoare, să efectueze elaborări și avizări asupra normelor de drept, să formuleze norme de drept și să deducă concluzii juridice valide, să întocmească acte cu privire la anumite fapte și circumstanțe juridice, să elaboreze note și studii în jurisprudență cazurilor, să facă parte din grupurile de lucru respective și să prezinte instituțiile publice în fața altor instituții, care activează în domeniul dat de mai mult timp (de exemplu în cazul Consiliului Legislativ al României – 15 ani)⁶.

Astfel, cele menționate mai sus, ne permit să afirmăm, că practica europeană stabilește că persoanele care au statutul de expert parlamentar dețin anumită competență și poziție⁷.

⁵ Legea nr.7 din 11 ianuarie 2006 privind statutul funcționarului public parlamentar. http://www.municii.ro/pub/images/file/Legislatie/LEGI/L7-2006_act.pdf, Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 380/2006, cu modificările și completările ulterioare Hotărârea Camerei Deputaților pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a serviciilor Camerei Deputaților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 922/2006 Ion Deleanu – Instituții și proceduri constitucionale, în dreptul român și în dreptul comparat, Ed. C.H.Beck, București, 2005

Ion Muraru, Mihai Constantinescu – Drept parlamentar românesc, Ed. C.H.Beck, București, 2005

Augustin Fuerea, Manualul Uniunii Europene, Editura Universul Juridic, ed. a III-a, 2006

Octavian Manolache, Tratat de drept comunitar, ediția a V-a, Editura All Beck, 2006

Constanța Calinou, Victor Duculescu – Drept parlamentar românesc, Ed. Lumina Lex, București, 2006

⁶ Legea nr.73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1122 din 29 noiembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pk_act_text?id=13838 ;

I. Muraru, M. Constantinescu Drept parlamentar românesc, Editura All Beck, București, 2005.

⁷ De exemplu: EC (2010) Communication from the President to the Commission, Framework for Commission Expert Groups: Horizontal Rules and Public Register, SEC, 10 November 2010. http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=faq_faq&aide=2

Cu referire la practica României atenționăm, că în aceeași categorie se înscrie și strategia guvernamentală din Romania privind dezvoltarea funcției publice 2016-2020⁸, care include și dezvoltarea funcției de expert parlamentar⁹, prin intervențiile legislative planificate asupra cadrului juridic relevant urmărindu-se cu prioritate: elaborarea și implementarea cadrelor de competențe/standardelor ocupaționale, delimitarea mai clară a funcțiilor care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, extinderea categoriei de funcționari publici și parlamentari cu alte funcții identificate în urma unei analize elaborate în acest scop, etc.

În contextul celor expuse, considerăm că proiectul de lege examinat vine să acopere necesitatea națională în suplinirea cu cadre calificate domeniul jurisprudenței, și anume a avocaturii, unde se simte nevoia de sporire a numărului cadrelor care pot accede în profesia de avocat.

Această necesitate de persoane calificate care să dețină autorizarea de a acorda asistență juridică necesară cetățenilor, este dedusă din următorul tabel de mai jos, or proporția (procentuală) avocaților în sistemele judiciare din Europa constituie un indicator important al existenței unui veritabil stat de drept și al posibilității cetățenilor de a recurge la asistență juridică calificată, în vederea valorificării și apărării drepturilor și intereselor lor.

Tabel: Numărul absolut al avocaților și consilierilor juridici, număr raportat la 100.000 de locuitori și numărul raportat la un judecător¹⁰

Tară	Numărul avocaților (fără consilierii juridici)	Numărul avocaților și a consilierilor juridici (valoare)	Numărul avocaților (fără consilierii juridici) raportat la 100 000 de locuitori	Numărul avocaților și a consilierilor juridici) raportat la 100 000 de locuitori	Numărul avocaților (fără consilierii juridici) raportat la judecător	Numărul avocaților și a consilierilor juridici raportat la judecător
Armenia	782		4.24		3.6	
Austria	7229		86.7		4.4	
Belgia	16 625		155.9		2.10	
Bosnia și Herțegovina	1242		32.3		1.4	
Bulgaria	11 600		151.8		5.4	
Cipru		2077		260.6		8.20
Croatia	3757		84.7		2.0	
Danemarca	5246		95.8		8.13	
Spania	120 691		266.5		25.0	
Estonia	665		49.6		2.8	
Finlanda	1825		34.4		2.0	
Franța	48 461		75.8		8.3	
Grecia	39 312		350.6		5.10	
Ungaria	9850		98.1		3.4	
Irlanda	2020	10 116	45.7	228.8	9.13	69.8
Italia	198 000		332.1		32.4	

Horizontal Rules for Commission Expert Groups. Brussels, 30.5.2016. http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/PDF/C_2016_3300_F1_COMMUNICATION_TO_COMMISSION_EN.pdf
http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/PDF/C_2016_3301_F1_COMMISSION_DECISION_PLUS_ANNEEXES_EN.pdf

Acord-cadru privind relațiile dintre Parlamentul European și Comisia Europeană. [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016QOJ120\(01\)&from=en](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016QOJ120(01)&from=en)

Acord interinstituțional între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind o mai bună legiferare. [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016QOJ120\(01\)&from=en](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016QOJ120(01)&from=en)

⁸ STUDY. Composition of the Commission's expert groups and the status of the register of expert groups". 10/09/2015.

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/552301/IPOL_STUD\(2015\)552301_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/552301/IPOL_STUD(2015)552301_EN.pdf)

⁹ Hotărârea Guvernului nr. 525/2016 pentru aprobarea Strategiei privind dezvoltarea funcției publice 2016—2020, din 27.07.2016. <https://www.mediasinfo.ro/wp-content/uploads/documente/mo/mo700bis2016.pdf>

¹⁰ Guvernul României. Strategia privind dezvoltarea funcției publice 2016-2020, din 27.07.2016. <http://www.anfp.gov.ro/R/Doc/2016/Strategii/strategia%20funcției%20publice.pdf>

¹⁰ Acest tabel cu datele complete din Republica Moldova, se bazează pe cel inclus în studiu cu privire la sistemele judiciare ale statelor membre ale Consiliului Europei, CEPEJ. A se vedea CEPEJ, Sistemele judiciare europene - Ediția 2010 (cu date din 2008). Eficiența și calitatea justiției, Consiliul Europei, 2010, p.257-258. La momentul creării tabelului menționat, Germania și Ucraina nu furnizaseră cifrele solicitate. http://www.inppa.ro/docs/RO_Studiu%20pentru%20Consiliul%20Europei.pdf

Letonia	1100		48.4		2.3	
Lituania	1590		47.3		2.1	
Luxemburg	1732		352.0		9.4	
Muntenegru	515	665	83.0	107.2	2.1	2.7
Norvegia	5809	5909	122.6	124.7	8.10	11.0
Tările de Jos	15 547		94.8		7.2	
Polonia	27 310		71.6		2.8	
Portugalia	27 623		260.2		5.14	
Repubica Macedonia	1899		92.9		2.9	
Repubica Cehă	8410		80.6		2.8	
Elveția	9498		123.3		8.7	
Anglia și Tara Galilor (Marea Britanie)		153710		282.3		80.8
Irlanda de Nord(Marea Britanie)	618	3057	35.1	173.8	5	9.24
Scoția (Marea Britanie)	278	10 521	5.4	203.6	1.5	58.1
Slovacia	4800		88.9		3.5	
Slovenia	1169		57.7		1.1	
Suedia	4540		49.4		4.4	
Elveția	9498		123.3		8.7	
Repubica Moldova	1972		55.5		3.91	

În temeiul celor sus expuse, este evidentă justificarea interesului public în proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (*nr.513 din 30 decembrie 2016*).

Devine clar, că promovarea ideii de stabilire a unor bariere nejustificate în fața funcționarilor parlamentari licențiați în drept (persoane *calificate prin definiție*, care au susținut examene de calificare în domeniul jurisprudenței și care au activat sau activează în domeniul dreptului de mult timp), denotă dorința slab argumentată de a îngărdi nejustificat accesul în profesia de avocat, și respectiv diminuarea mediului concurențial de prestare a serviciilor de asistență juridică calificată cetățenilor în domeniul justiției, de diminuare a costurilor serviciilor juridice de avocat pentru populație, dar și de creștere a calității serviciilor de avocat acordate cetățenilor.

Or, rolul avocatului rezidă în consilierea de încredere a clientului și reprezentarea acestuia, avocatul fiind un profesionist respectat de către terți și un participant indispensabil în actul justiției. Prin cumularea acestor elemente, avocatul, care servește în mod onest intereselor clientului său și îi protejează drepturile acestuia, de asemenea, întrunește funcțiile de persoană calificată în drept în societate, competențele de anticipare și prevenire a conflictelor, de asigurare că aceste conflicte își vor găsi rezolvarea în baza principiilor recunoscute în dreptul civil, public sau penal, punându-se accentul legal cuvenit pe drepturile și interesele omului, favorizarea dezvoltării ulterioare a normei de drept, dar și de apărare a libertății, dreptății și supremăției Legii.

Și este de remarcat, că toate cele sus menționate corespund expres funcției, rolului și competențelor unui actual sau fost funcționar/expert parlamentar licențiat în drept, cu o experiență de minim 10 ani în domeniul dreptului.

12. Privind practica internațională în domeniul accederii în profesia de avocat.

La mod general, accederea în profesie este guvernată în Uniunea Europeană de un set întreg de acte normative¹¹, existând respectiv și actele normative naționale care stabilesc cerințe naționale de accedere în profesia de avocat¹².

La capitolul dat, ținem să menționăm studiul de drept comparat privind criteriile de accedere în profesia de avocat¹³ elaborat în a.2014, în care au fost analizate detaliat standardele europene relevante, practica concretă a unor state din spațiul european și experiența din Statele Unite ale Americii, fiind cercetate,

- a) standardele europene relevante din spațiul european, inclusiv Recomandarea Comitetul de Miniștri a Consiliului Europei din 25 octombrie 2000 Nr. R(2000)21 cu privire la libertatea de exercitare a profesiei de avocat și Recomandarea Consiliului Barourilor și Societăților Juridice din Europa (CCBE) cu privire la rezultatele pregătirii pentru avocații europeni din 23.11.2007;
- b) condițiile de accedere în profesia de avocat în România, Italia, Franța, Norvegia, Anglia și Țara Galilor, Scoția și SUA, Belgia, Danemarca, Olanda și Luxemburg.

Remarcăm, că Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei, în Recomandarea nr. R (2000) 21 privind libertatea de exercitare a profesiei de avocat, definește avocatul ca fiind "o persoană calificată și autorizată în conformitate cu legislația națională să pledeze, să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să stea în justiție sau să consilieze și să reprezinte clienții în probleme juridice."

Misiunea avocatului este prin urmare destul de extinsă, deoarece aceasta variază de la consilierea juridică la reprezentarea clienților în fața instanței de judecată. În multe din cele douăzeci și trei de state membre, misiunea avocatului este realizată de către profesioniști care dețin titlul de avocat și respectiv dreptul de reprezentare a clienților săi în instanțele de judecată. Totodată, chestiunea monopolurilor privind reprezentarea în instanțele judecătoarești, este diversă în diferite state membre ale Consiliului Europei, reflectând o diversă abordare conceptuală de principiu, datele de mai jos argumentând aceasta¹⁴.

¹¹ Declarația Universală a Drepturilor Omului, <http://www.un.org/Overview/rights.html>

Consiliul European, Convenția pentru Protecția Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, <http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/D5CC24A7-DC13-4318-B457-6SC9014916D7A/0/EnglishAnglais.pdf>

Parlamentul European, Carta Drepturilor Fundamente ale Uniunii Europene http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

Codul de Conduță CCBE al Avocaților Europeani: http://www.baroul-vaslui.ro/documente/cod_deontologic_ue.pdf

Principiile de Aplicare Generală a Codului Internațional de Etică în cadrul Asociației Internaționale a Barourilor;

Principiile de Bază ale Rolului Avocatului, adoptate la Congresul al Optulea al Națiunilor Unite despre Prevenirea Crimei și a Tratamentul Delincvenților, Havana (Cuba), 27 august-7 septembrie 1990;

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Europene de Justiție;

Rezoluția Parlamentului European despre profesiile juridice și interesul general în funcționarea sistemului de drept din 23 martie 2006; <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=.//EP/TEXT+TA+P6-TA-2006-0108-0+DOC+XML+VO//EN>

„Carta principiilor fundamentale ale avocatului european” adoptată la 25 noiembrie 2006 de către CCBE.

¹² Codurile de conduită naționale pot fi găsite pe pagina web a CCBE: <http://www.ccbe.eu/index.php?id=107&L=0> Principile generale ale profesiei de avocat IBA <http://www.ibanet.org/images/downloads/BIC/2006%20general%20principles%20for%20legal%20profession.pdf> Recomandările Consiliului Europei Nr. (2000) 21 ale Comitetului de Miniștri https://wcd.coe.int/com_intranet_IntraServlet?Command=com_intranet.CmdBlobGet&DocId=370284&SecMode=1&Admin=0&Usage=4&IntranetImage=62250

Principiile de bază ale profesiei de avocat ale Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/lh_comp44.htm

¹³ Vladimir Palamarciuc. Studiu privind criteriile de accedere în profesie de avocat în Republica Moldova. Chișinău, 2014.

http://justice.gov.md/public/files/file/Noutati/Studiu_Criterii_de_Accesare_Avocat_august_2014_final_19_08_14.pdf

¹⁴ A se vedea CEPEJ, *Sistemele judiciare europene - ediția 2010 (cu date din 2008): Eficiența și calitatea justiției*, Consiliul European, 2010, p. 265. http://www.inppa.ro/docs/RO_Studiu%20pentru%20Consiliul%20Europei.pdf

Monopolul privind reprezentarea în justiție a avocaților

Țară	Afaceri Civile	Cazuri penale		Afaceri administrativ
		Autor	Victimă	
Germania	Da	Da	Da	Da
Armenia	Nu	Da	Nu	Da
Austria	Nu	Nu	Nu	Nu
Belgia	Da	Da	Da	Nu
Bosnia și Herțegovina	Nu	Nu	Nu	Nu
Bulgaria	Nu	Nu	Nu	Nu
Cipru	Da	Da	Da	Da
Croația	Nu	Da	Nu	Nu
Danemarca	Nu	Da	Da	Nu
Spania	Nu	Nu	Nu	Nu
Estonia	Nu	Da	Nu	Nu
Finlanda	Nu	Nu	Nu	Nu
Franța	Da	Da	Da	Da
Grecia	Da	Da	Da	Da
Ungaria	Da	Da	Da	Da
Irlanda	Da	Da	Da	Da
Italia	Da	Da	Da	Nu
Letonia	Nu	Da	Nu	Nu
Lituania	Nu	Da	Nu	Nu
Luxemburg	Da	Da	Nu	Da
Muntețnegrul	Nu	Da	Nu	Nu
Norvegia	Nu	Da	Da	Nu
Tările de Jos	Da	Da	Nu	Nu
Polonia	Nu	Da	Da	Nu
Portugalia	Nu	Da	Da	Nu
Republieca Macedonia	Nu	Da	Da	Nu
Republieca Cehă	Nu	Da	Nu	Nu
Anglia și Tara Galilor (Marea Britanie)	Nu	Nu	Nu	Nu
Irlanda de Nord (Marea Britanie)	Nu	Da	Nu	Nu
Scoția (Marea Britanie)	Nu	Da	Da	Nu
Slovacia	Nu	Da	Nu	Da
Slovenia	Nu	Da	Nu	Nu
Suedia	Nu	Nu	Nu	Nu
Elveția	Da	Da	Da	Da
Ucraina	Nu	Nu	Nu	Nu
Republieca Moldova	Da	Da	Da	Da

Astfel, necesită a reține că în diferite țări a Uniunii Europene, concomitent cu diversa situație privind numărul de avocați raportați la numărul respectiv de populație și judecători, avem și o diversă abordare a chestiunii privind accederea în profesia de avocat.

Dintre cele mai puțin restrictive la capitolul dat, remarcăm Spania, unde nu se cere nici o formare inițială a studentilor licențiați în drept pentru ca acestia să îmbrățișeze profesia de avocat (de asemenea, nu există nici un examen special pentru înscrierea într-un barou).

Așa dar, în unele țări este posibilitatea de a accede în profesie fără a susține vre-un examen de calificare, cu unica condiție că există experiență profesională în domeniul dreptului. Mai mult, în Marea Britanie avocați pot să devină chiar absolvenții fără studii juridice, cu condiția că ei au urmat cursuri pentru conversație profesională și/sau au obținut experiență de lucru. De asemenea, în Irlanda, absolvenții nejuriști pot să devină "solicitors" (*jurisconsult, care are dreptul să pledeze numai în anumite instanțe inferioare*) cu condiția că ei susțin examinarea de admitere în "Roll of Solicitors" și desfășoară stagiu profesional pentru o perioadă relevantă. Concomitent, și candidații la poziția de "barrister" (*avocat pledant*) nu

sunt ceruți să dețină o diplomă în drept, dar trebuie să obțină diplomă de Barrister în Drept (Barrister at Law degree) care este oferită de școala pentru instruire profesională a Barristerilor.¹⁵

Referitor la admiterea și desfășurarea stagiului profesional în Romania¹⁶, menționăm că în conformitate cu art. 12 al Legii pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat¹⁷, pentru admiterea la stagiul profesional în avocatură solicitantul este obligat să îndeplinească următoare condiții: a) să aibă exercițiul drepturilor civile și politice; b) să fie licențiat al unei facultăți de drept cu durată stabilită de lege; c) să nu se găsească în vreunul dintre cazurile de nedemnitate prevăzute de lege (art. 14 al Legii profesiei de avocat). Totodată, calitatea de avocat stagiar se dobândește în baza unui examen organizat de Uniunea Națională a Barourilor din România („U.N.B.R.”), anual și la nivel național. Examenul se susține în cadrul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfectionarea Avocaților („INPPA”) și se desfășoară în mod unitar, în centrele teritoriale ale acestuia, având la bază o metodologie elaborată și aprobată de Consiliul U.N.B.R. După susținerea acestui examen avocatul stagiar efectuează în mod obligatoriu un stagiul de pregătire profesională cu durata de doi ani.

O altă experiență este demonstrată de Norvegia, unde nu este instituit vreun examen de calificare în profesie, pe care avocatul stagiar ar trebui să-l susțină după efectuarea stagiului profesional. Pentru a obține licență de avocat în Norvegia, candidatul urmează să înainteze o cerere Comisiei de licențiere, care examinează solicitarea și documentele ce confirmă îndeplinirea condițiilor cerute doar pe parcursul stagiului profesional.

De aceia, dat fiind faptul că avocatura este o profesie nobilă, care cere de la avocați un comportament pe măsura profesiei, considerăm că prestigiul profesiei nu poate fi asigurat fără crearea condițiilor pentru încrederea în avocați.

Pentru a se bucura de încrederea clienților, a terților, a instanțelor de judecată și a statului, avocatul trebuie să dea dovadă că este demn de încredere, și acest aspect pare a fi determinant în problema accederii în profesia de avocat.

Anume din acest motiv, nu este permisă accederea în profesia de avocat a persoanelor care au comis anterior crime grave, au fost excluși anterior din avocatură sau din alte funcții publice din motive compromițătoare, care au un comportament incompatibil cu Codul deontologic, sau care au încălcat deliberat drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

De aceia, avocatul trebuie să se abțină de la orice acțiune care i-ar putea compromite reputația sa sau reputația profesiei și încrederea publică în profesia de avocat, fiind dator să se abțină de la conduită dezonorantă în activitatea sa profesională, în alte activități, chiar în viața privată.

¹⁵ Isabelle Andoulsi. The Role of Lawyers in Judicial Proceedings in Europe. (Roul Avocaților în Procedurile Judiciare în Europa.) Université Libre de Bruxelles (U.L.B.) Institut d'Etudes européennes. May 2012, p.11. European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ) (Comisia Europeană pentru Eficiență Justiției).

¹⁶ Colectiv de autori. Ghidul Avocatului Stagiar. Capitolul V.

¹⁷ Legea nr. 51/1995 republicată în Monitorul Oficial nr. 98 din 7 februarie 2011.

13. Referitor la propunerea autorilor proiectului de a modifica (extinde) lista activităților compatibile cu profesia de avocat.

La capitolul dat, menționăm că scopul general al prevederilor normative care exclud avocații de la exercitarea altor profesii, rezidă în protejarea acestora de diferite influențe ce ar putea afecta independentă avocatului sau rolul său în administrarea justiției.

Există diferențe atât între, cât și în cadrul Statelor-membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește măsura în care avocaților le este permis să se implice în alte activități, de exemplu în activitățile comerciale. Varietatea acestor norme reflectă diferite situații pe plan național, diferite viziuni despre funcționarea corespunzătoare a avocaturii și diferite modalități de adoptare a normelor. De exemplu, în unele cazuri există interdicția absolută de angajare în activități concrete, în timp ce în alte situații angajarea în atare activități este în general permisă, cu condiția respectării anumitor garanții ale independenței avocatului.

Este de reținut, că scopul interdicțiilor existente în legislația în vigoare, se regăsește în faptul că exercitând alte funcții, avocatul ar putea în orice clipă să se regăsească în poziția prezenței conflictului de interes.

Totodată, necesită să se ține cont, că fără anumite incompatibilități expres stabilite în lege, nu poate fi asigurat prestigiul și buna funcționare a profesiei de avocat. Aceste incompatibilități vizează faptul, că după admiterea în profesie, avocații nu pot exercita alte funcții retribuite, cu anumite excepții expres stabilite, inclusiv nu pot fi întreprinzători.

De aceia este de remarcat, că în articolul 1 alin.(1) al Legii nr.1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură se definește noțiunea profesiei de avocat stipulând, că „*profesia de avocat este exercitată de persoane calificate și abilitate, conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătoarești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții lor*”. Remarcăm că această noțiune comprehensivă a noțiunii profesiei de avocat corespunde noțiunii de avocat formulate în Recomandările nr.(2000)21 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, și anume „*Avocatul este persoana calificată și abilitată în conformitate cu legislația să pledeze, să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătoarești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi*”.

Astfel, avocatul este un liber profesionist, cu locația de activitate determinată (*în fața unei instanțe judecătoarești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi*). Or fiind exercitată calificat o profesie specială, independentă și cu abilități corespunzătoare, aceasta prin definiție este o activitate incompatibilă cu alte activități remunerate (cu excepțiile legale respective). În oricare alt caz contrar, avocatul ca reprezentant legal al clientului, investit și împuernicit cu drepturi dezinteresate deosebite, ar intra în alte zone de interes, fiind pasibil prin definiție, de a fi supus unor conflicte de interes care ar fi în contradicție principală cu interesele clientilor săi și le-ar viola drepturile și interesele lor.

În final, propunerile autorilor necesită a fi examineate anume din acest punct de vedere, or exercitarea activităților sau funcțiilor remunerate în cadrul consiliilor

de administrare ale persoanelor juridice de drept privat sau public, poate conduce în oricare clipă la apariția conflictului de interes, și respectiv la lezarea intereselor și drepturilor legale ale clienților săi, fapt care ar prejudicia irecuperabil imaginea avocatului și avocaturii în societate.

14. Activitatea avocaților – persoane calificate abilitate cu dreptul de acordare a asistenței juridice, sunt guvernate de cadrul legal expres, de standarde deontologice și profesionale necesare pentru exclusiv asemenea instituției și activități, or potrivit Legii nr.1260-XV din 19 iulie 2002, avocatura este o instituție menită să asigure pe bază profesională, acordarea de asistență juridică calificată persoanelor fizice și juridice, în scopul apărării drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime, precum și al asigurării accesului la actul justiției și la înfăptuirea ei.

Atât în materie civilă, publică sau penală, legislația și funcționarea în practică a procesului de acordare a asistenței juridice, trebuie să întrunească condițiile cerute de lege și standardele europene, pentru desfășurarea activităților tipice de avocatură de către persoane calificate respective și care dețin autorizația necesară.

În acest context, Recomandările nr.(2000)21 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, recomandă statelor de a *"întreprinde toate măsurile necesare pentru a se garanta că instruirea juridica și un înalt nivel al moralității să fie precondiție pentru accesul la profesia de avocat"*. Deci, activitatea avocaților necesită a fi guvernată de careva cerințe etice sau profesionale, pentru a nu fi subminată obligația pozitivă a statului de a asigura calitatea serviciilor prestate în procesul de acordare a asistenței juridice în procedurile judiciare și de reprezentare.

În contextul celor susmenționate, considerăm că chestiunea admiterii în profesia de avocat a persoanelor licențiate în drept care dețin experiență în domeniul dreptului, poate fi examinată doar sub aspectul calității serviciilor de asistență juridică, care este condiționată la rândul său de capacitatele și potențialul persoanelor admise în profesie.

Pentru a se asigura claritatea în reglementări, considerăm oportun accederea în profesia de avocat fără susținerea examenului de calificare a funcționarilor/experților parlamentari - persoane care dețin calificarea respectivă și au cel puțin 10 ani vechime de activitate în domeniul dreptului.

15. La capitolul dat, este de remarcat și practica constituțională europeană existentă, și anume în România, privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat. Ne referim, în special la decizia Curții Constituționale a României privind primirea în profesie fără examen nr.635 din 10 decembrie 1997 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.14 alin. 1 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat - publicată în Monitorul Oficial nr. 134/02.04.1998 (pronunțată în ședință publică din data de 10 decembrie 1997).

Astfel, urmare examinării sesizării respective, Curtea a reținut că art.14 alin.2 lit.c) din Legea nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, are următorul conținut: *"Poate fi primit În profesie cu scutire de examen: c) cel care înainte de solicitarea înscrierii în profesia de avocat a fost judecător, procuror sau*

notar timp de cel puțin 4 ani”. În legătură cu constituționalitatea acestui text, Curtea Constituțională a menționat că s-a pronunțat anterior prin Decizia sa nr.45 din 2 mai 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 12 mai 1995. În această decizie, s-a considerat că dispozițiile atacate sunt legale și nu încalcă principiul constituțional al nediscriminării, întrucât nu se regăsesc criteriile nediscriminării stabilite în art.4 alin.(2) din Constituția României.

Iar în legătură cu pretinsa încălcare a principiului egalității în drepturi, prevăzut la art.16 alin.(1) din Constituția României, este de reținut că, prin dispozițiile atacate, legea nu introduce un privilegiu în favoarea unei categorii sociale, dezavantajând pe altă.

Urmare celor expuse, constatăm că și practica constituțională din țara vecină, confirmă posibilitatea accederii în profesie cu scutire de examen a anumitor categorii de persoane, cum ar fi judecător, procuror, etc., fapt care susține teza accederii fără examen în profesia de avocat a persoanelor calificate în drept, cu statut de funcționar/expert parlamentar și care au o experiență minimă necesară în domeniul jurisprudenței.

În concluzie,

reieșind din cele sus menționate, și având în vedere rolul fundamental pe care îl au avocații în înfăptuirea actului justiției și în asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, considerăm că asupra oportunității adoptării proiectului legii pentru modificarea și completarea Legii nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (*nr.513 din 30 decembrie 2016*), urmează să se pronunțe Parlamentul Republicii Moldova în ședința sa plenară.

Ion CREANGĂ
Şef Direcție

